

ภาพสะท้อนสังคมชนบทไทยในนวนิยายที่ได้รับรางวัลซีไรต์เรื่องคำพิพากษา
Reflections on rural Thai society in the S.E.A Writers Awards novel “The Judgment”

LIQUN ZHANG*, ซีโรโซติ เกิดแก้ว

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

*Email : 2805033573@qq.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมชนบทไทยในนวนิยายที่ได้รับรางวัลซีไรต์เรื่อง คำพิพากษา โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ผลวิจัยพบว่า ในนวนิยายเรื่องคำพิพากษาได้สะท้อนภาพสังคมชนบทไทย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ภาพสะท้อนด้านวิถีชีวิตพบว่า ที่อยู่อาศัย การแต่งกาย และอาหารการกินของคนในชนบทไทยแตกต่างกันตามฐานะทางการเงิน อุปนิสัย และพฤติกรรมของแต่ละบุคคล 2) ภาพสะท้อนด้านคุณธรรมและจริยธรรมพบว่า คนในสังคมชนบทไทยมีความเห็นอกเห็นใจ มีน้ำใจช่วยเหลือกันเมื่อยามยากลำบาก มีความอดทนต่อสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมภายนอกที่ไม่พึงประสงค์ และอดทนต่อความรู้สึก เช่น ความโกรธ และมีความกตัญญู รู้สึกนึกในบุญคุณที่คนอื่นทำให้และหาทางตอบแทน 3) ด้านความเชื่อและประเพณีพบว่า คนไทยในชนบทมีความเชื่อเรื่องกรรมและปฏิบัติตนตามหลักศีลห้าที่มุ่งให้คนละความชั่ว ทำความดี ไม่สร้าง ความเดือดร้อนให้แก่ตนและสังคม และยึดมั่นในประเพณีการบวชพระที่มุ่งให้ผู้บวชได้รับการฝึกอบรมให้เป็นคนดี ผู้ที่มีส่วนร่วมได้บุญ และประเพณีงานศพที่มุ่งทำบุญอุทิศกุศลนำดวงวิญญาณของผู้ตายไปสู่สวรรค์

คำสำคัญ : ภาพสะท้อน สังคมชนบทไทย นวนิยาย รางวัลซีไรต์ คำพิพากษา

Abstract

The objective of this research was to analyze the reflection of rural Thai society in the S.E.A Writers Awards novel “The Judgment”. By using content analysis and presenting descriptive research results. The results of the research found that “The Judgment” novel reflected three aspects of rural society in Thailand, namely: 1) Reflecting on lifestyle, it was found that the housing, dress and food of people in rural Thailand differed according to the financial status, habits and behavior of each individual. 2) The reflection on morality and ethics found that People in rural Thai society have compassion. They are generous to help each other in times of trouble. Rural people are tolerant of adverse external situations and environments. and tolerant of internal negative feelings such as anger and gratitude. Feel grateful for what others have done and find a way in return without expecting anything in return. 3) In terms of culture, it was found that Thai people in rural areas believed in karma and practiced the five precepts that aimed at everyone to do good deeds and not create trouble for themselves and society and adheres to the tradition of ordaining monks that aims for ordained monks to be trained to be good people those who

participated in merit and funeral traditions aimed at making merit and bringing the souls of the deceased to heaven.

Keywords : Reflections, Thai rural society, Novels, S.E.A. Write Awards, “The Judgment”

บทนำ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2544 (2556, น. 564) ได้กล่าวว่า นวนิยายเป็นวรรณกรรมบันเทิงคดีในรูปแบบร้อยแก้วที่มีการดำเนินเรื่องให้เนื้อเรื่องสมจริง นวนิยายประกอบด้วยตัวละคร โครงเรื่อง เหตุการณ์ และสถานที่ นอกจากนี้ สมเกียรติ รัชชมนิ (2558, น. 6) ยังได้กล่าวว่า นวนิยาย หมายถึง วรรณกรรมบันเทิงคดีแบบใหม่ มีพัฒนาการมาจากการเล่านิทานหรือนิยาย เป็นเรื่องราวที่แสดงถึงพฤติกรรมตามธรรมชาติของมนุษย์ด้วยการสมมุติขึ้นเป็นเรื่องราวต่าง ๆ อย่างสมจริง เรื่องราวดังกล่าวนั้นอาจจะมีเค้าโครงเรื่องมาจากเรื่องจริง เป็นแง่มุมใดมุมหนึ่งในชีวิตของมนุษย์ หรือเป็นเรื่องที่ผู้ประพันธ์แต่งขึ้นด้วยจินตนาการของตนเองก็ได้

วรรณกรรมเป็นผลงานสร้างสรรค์ของนักเขียน นักเขียนในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมซึ่งจะนำประสบการณ์จากสังคมนำไปเขียนในผลงานของตน วรรณกรรมกับสังคมจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้งซึ่งวรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนสังคม ดังที่ตรีศิลป์ บุญขจร (2542, น. 5-6) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม การสะท้อนสังคมของวรรณกรรมไม่ใช่เป็นการสะท้อนอย่างบันทึกเหตุการณ์ ทำนองเอกสารประวัติศาสตร์ แต่เป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียน และเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคมที่เกิดขึ้นจริง ความเป็นจริงทางสังคมจึงถูกสอดแทรกอยู่ในวรรณกรรม สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรม ดังที่ยุริฉัตร บุญสุนทิ (2554, น. 12-13) ได้กล่าวว่า สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือต่อนักเขียน การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ ทัศนคติของนักเขียนย่อมเกิดจากภายหลังประสบการณ์และการศึกษาของนักเขียนคนนั้น ซึ่งอาจจะมีอิทธิพลที่นักเขียนซึมซับจากประสบการณ์ชีวิตกลายเป็นความรู้ที่ถ่ายทอดลงวรรณกรรมโดยไม่ได้จินตนาการ นอกจากนี้ วรรณกรรมยังมีอิทธิพลต่อสังคม ดังที่รินฤทัย สัจพันธ์ (2554, น. 9) ได้กล่าวว่า เมื่อมองวรรณกรรมโดยส่วนรวมแล้วก็พบว่า วรรณกรรมมีความสัมพันธ์กับสังคมแต่ละสมัย วรรณกรรมเปลี่ยนแปลงไปให้สอดคล้องกับสังคมนั้น โดยทั่วไปแล้ว สังคมมักจะมีอิทธิพลต่อวรรณกรรม ลักษณะ คุณค่าของวรรณกรรมก็มีอิทธิพลต่อสังคมที่ซ่อนแฝงเร้นอยู่

วรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต วรรณกรรมมีคุณค่าต่อมนุษย์และสังคม ดังที่พิพทยา ว่องกุล (2540, น. 1) ได้อธิบายคุณค่าของวรรณกรรมไว้ว่า วรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ ชาติที่เจริญแล้วทุกชาติจะต้องมีวรรณกรรมเป็นของตัวเอง แล้ววรรณกรรมจะมีมากหรือน้อย ดีหรือเลว ก็แล้วแต่ความเจริญงดงามแห่งจิตใจของชาตินั้น ๆ วรรณกรรมเป็นเครื่องชี้ให้รู้ว่าชาติใดมีความเจริญทางวัฒนธรรมสูงแค่ไหนและยุคใดมีความเจริญสูงสุด ยุคใดมีความเสื่อมทรามลง เพราะฉะนั้น วรรณกรรมแต่ละชาติซึ่งจึงเป็นเครื่องชี้วัดได้ว่า ยุคใดจิตใจของประชาชนในชาติมีความเจริญหรือเสื่อมอย่างไร ด้วยเหตุนี้ วรรณกรรมจึงเป็นเครื่องมือสื่อสารความรู้สึกลึกซึ้งที่ถ่ายทอดจินตนาการ การศึกษาหรือการอ่านวรรณกรรมทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพสังคม วัฒนธรรม การเมือง และเศรษฐกิจ ของยุคสมัยที่ผู้ประพันธ์ได้สะท้อนผ่านมุมมองของตนออกมา รวมทั้งทำให้ผู้อ่านเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้คนที่มิต่อสภาพการณ์เหล่านั้นด้วย ดังนั้นวรรณกรรมจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์แทบทุกด้าน วรรณกรรมที่ได้รับรางวัลเป็นวรรณกรรมที่มีคุณค่าโดยเฉพาะวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลซีไรต์

วรรณกรรมรางวัลซีไรต์มีมาตั้งแต่ พ.ศ. 2522 มีสมาชิกกลุ่มอาเซียนทั้งหมด 10 ประเทศ จุดมุ่งหมายของรางวัลซีไรต์คือเพื่อส่งเสริมนักเขียนที่มีความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาวรรณกรรมได้อย่างยอดเยี่ยมซึ่งสัจภูมิ ละออ (2551) ได้กล่าวว่า ซีไรต์ เป็นคำทับศัพท์มาจากคำว่า S.E.A. Write ย่อจาก Southeast Writers' Award ชื่อเต็มในภาษาไทย คือ รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน แต่มักเรียกว่า รางวัลซีไรต์ ซึ่งได้เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2522 เป็นครั้งแรกที่ฝ่ายบริหารโรงแรมโอเรียนเต็ลได้เริ่มรางวัลซีไรต์ เนื่องจากโรงแรมโอเรียนเต็ลมีประวัติเกี่ยวกับนักเขียนชนชั้นนำของโลก รางวัลวรรณกรรมนี้จะมอบให้แก่นักเขียน 10 ประเทศในอาเซียน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักคุณค่าทางวรรณกรรม ทรัพย์สินทางปัญญาวรรณศิลป์แห่งกลุ่มอาเซียน เพื่อรับทราบ รับรอง ส่งเสริม สนับสนุนวรรณกรรมของนักเขียนผู้สร้างสรรค์ และเพื่อส่งเสริมความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีในกลุ่มนักเขียนและประชาชนทั่วไปในกลุ่มประเทศอาเซียน วรรณกรรมที่ได้รับรางวัลซีไรต์แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ กวีนิพนธ์ นวนิยาย เรื่องสั้น และบทละคร วรรณกรรมเป็นงานเขียนที่ถ่ายทอดเรื่องราว รวมทั้งอารมณ์สะท้อนใจของผู้เขียน

นวนิยาย คำพิพากษา เป็นผลงานของ ชชาติ กอบจิตติ เป็นนวนิยายที่มีชื่อเสียงในประเทศไทย จัดพิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2524 ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน หรือรางวัลซีไรต์ ประจำปี พ.ศ. 2525 ผู้วิจัยได้ศึกษานวนิยาย คำพิพากษา ที่ได้พิมพ์ครั้งที่ 51 นวนิยายเรื่องนี้เล่าถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชนบทไทย เนื้อเรื่องได้สะท้อนถึงสังคมชนบทไทยอย่างชัดเจน

ผู้วิจัยในฐานะชาวต่างชาติที่ศึกษาสาขาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จึงสนใจศึกษาภาพสะท้อนสังคมชนบทไทยในนวนิยายที่ได้รับรางวัลซีไรต์เรื่องคำพิพากษา ซึ่งจะทำให้เข้าใจวิถีชีวิต คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมของคนไทยในชนบทสังคมที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้ได้ลึกซึ้งมากขึ้น ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและการศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องของผู้ที่สนใจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมชนบทไทยในนวนิยายที่ได้รับรางวัลซีไรต์ เรื่อง คำพิพากษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิเคราะห์ด้วบทนวนิยาย (Textual Analysis) โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมกับสังคม และนวนิยายกับภาพสะท้อนของสังคมเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย

2. ศึกษาความเป็นมาเกี่ยวกับรางวัลซีไรต์

3. ศึกษานวนิยายที่ได้รับรางวัลซีไรต์

4. คัดเลือกวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลซีไรต์ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับชนบทไทย จำนวน 1 เล่ม ได้แก่ เรื่อง คำพิพากษา

5. วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมชนบทไทยในนวนิยายเรื่องคำพิพากษา

6. นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมชนบทไทยในนวนิยายที่ได้รับรางวัลซีไรต์ เรื่อง คำพิพากษา พบภาพสะท้อนสังคมชนบทไทย 3 ด้าน คือ ด้านวิถีชีวิต ด้านคุณธรรม และด้านประเพณีและความเชื่อ ดังนี้

1. ด้านวิถีชีวิต วิถีชีวิต หมายถึง การใช้ชีวิตประจำวันของคนไทยในสังคมชนบท ภาพสะท้อนด้านวิถีชีวิตของคนในสังคมชนบทไทยในนวนิยาย เรื่อง คำพิพากษา จำแนกได้ 4 ด้าน ได้แก่ ที่อยู่อาศัย การเดินทาง การแต่งกาย และอาหารการกิน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ที่อยู่อาศัย ที่อยู่อาศัย หมายถึง อาคารบ้านเรือนที่จัดสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยของสมาชิกในครอบครัว รวมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบอาคารบ้านเรือนด้วย โดยพบภาพสะท้อนเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยในสังคมชนบทไทย ดังนี้

นวนิยายคำพิพากษา ได้กล่าวถึง บ้านเรือนของสัปเหร่อไข่ เป็นบ้านเรือนแบบไทยที่เรียบง่ายตามฐานะ ตรงข้างทางเดินเข้าบ้านมีแปลงดอกหงอนไก่ และเลี้ยงสุนัขไว้เฝ้าบ้าน ดังตัวอย่าง

บ้านสัปเหร่อไข่เป็นเรือนยกพื้นสูง หลังเล็ก ๆ ทรงไทยหลังคามุงจาก ฝาบ้านกันจาก ตรงลานดินหน้าบ้านมีตุ่มน้ำสีแดง สีขาวเรียงเป็นแถวอยู่ข้างตัวบ้าน ตรงข้างทางเดินเข้าบ้านมีแปลงดอกหงอนไก่และแปลงบานไม่รู้โรย แม่ไก่สีดำกำลังพาลูกเจี๊ยบคุ้ยเขี่ยดินอยู่บริเวณข้าง ๆ แปลงหงอนไก่สีแดง หมาสีขาวนอนหลับราบอิงติดตุ่มน้ำไปสีแดง มีรอยน้ำเปียกชื้นอยู่ปากตุ่ม

(คำพิพากษา, 2561, น. 103)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ที่อยู่อาศัยของคนในชนบทไทยจะเป็นไปตามฐานะของแต่ละบุคคล บ้านทรงไทยขนาดเล็ก ทำจากวัสดุธรรมชาติที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นและราคาถูก เหมาะสมกับฐานะทางครอบครัว มีเครื่องใช้สอยเท่าที่จำเป็นและเป็นผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น เช่น มีตุ่มน้ำวางไว้หน้าบ้าน เพื่อนำน้ำมาใช้เป็นประโยชน์ด้านต่าง ๆ อย่างสะดวก บริเวณบ้านมีพื้นที่ปลูกดอกไม้ นิยมเลี้ยงสัตว์เลี้ยง เช่น ไก่ ไข่ทำอาหาร และสุนัขไว้เฝ้าบ้านในเวลาที่เขาออกไปทำงาน ซึ่งพบเห็นได้ทั่วไปในชนบทไทย

นวนิยายคำพิพากษา ได้กล่าวถึง บ้านเรือนที่ตกแต่งอย่างสวยงามของครูใหญ่ ผู้มีฐานะทางสังคม และเป็นเคารพนับถือของคนทั่วไปในชนบท ดังตัวอย่าง

สายตาเหลือบเห็นโคมไฟกระจกรูปเก้งจิ้น ดูแปลกตาตั้งอยู่บนหัวเสาประตูรั้ว หลังคาสีดำทางกรอบกระจกฝ้าสีเขียวดูสวยงาม ที่ขอบบนประตูเล็กมีสวิทช์ไฟเขียว หนังสือตัวเล็ก ๆ กำกับไว้ข้างใต้สวิทช์ว่า กตกริ่ง ทั้งสองอย่างเป็นสิ่งที่เพิ่มขึ้นมาและแปลกตาสำหรับเขา พักหลังเลอยู่สักพักหนึ่งกับตัวอักษร แล้วกตกริ่ง

(คำพิพากษา, 2561, น. 237)

จากตัวอย่างได้แสดงให้เห็นว่า คนที่มีฐานะดีในชนบทจะมีบ้านเรือนที่หรูหรา มีเครื่องประดับบ้านและเครื่องตกแต่งบ้าน เช่น โคมไฟแขวนที่สวยงาม มีราคาแพง มีเครื่องอำนวยความสะดวกสบายตามฐานะทางการเงินของตน

สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นอยู่ของคนที่มีฐานะดีที่สุขสบาย แตกต่างจากความเป็นอยู่ของคนจนที่มีความเป็นอยู่ที่แร้นแค้น ขาดโอกาส ส่งผลให้เกิดช่องว่างทางสังคมระหว่างคนจนกับคนรวยที่พบเห็นได้ในชนบทไทยทั่วไป

สรุปได้ว่า ที่อยู่อาศัยของคนในชนบทไทยนั้นจะแตกต่างกันตามฐานะทางเศรษฐกิจและรสนิยมของแต่ละคนที่เกิดจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น การโอกาสทางการศึกษา อาชีพที่ทำ เป็นต้น สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่แตกต่างกันตามฐานะ กล่าวคือคนยากจนจะมีความเป็นอยู่ที่ยากลำบากและขาดโอกาสในหลายด้าน แต่คนที่มีฐานะทางการเงินดีก็จะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี สุขสบาย มีโอกาส และมีอำนาจแสวงหาสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่า ซึ่งถือว่าเป็นความเหลื่อมล้ำของคนในสังคมชนบทไทยที่ยังคงปรากฏอยู่ในทุกวันนี้

1.2 การเดินทาง นวนิยายคำพิพากษา ได้กล่าวถึงช่วงฤดูฝน ฝนตกหนัก ทำให้การเดินทางไปโรงเรียนด้วยเท้าเปล่าบนทางเดินที่ดินเปียกชุ่มของนักเรียนว่ามีความยากลำบากมาก ดังตัวอย่าง

เด็กนักเรียนเริ่มมีมาบ้างแล้ว แต่ดูบางตากว่าทุกวัน พวกเขาเดินดินเปล่าเปลือย มาบนดินนุ่มนุ่ม มีถุงพลาสติกใส่สวมหัว เว้นเจาะตรงตาและจมูกไว้ บางคนสวมเสื้อกันฝนพลาสติกสีดำ เต็มตัวเต็มมือต่อชายเสื้อกันฝนลากดิน เด็กบางคนไม่มีอะไรคลุมมาเลย ได้อาศัยหลบเดินเอาตามโคนต้นมะพร้าว กว่าจะมาถึงโรงเรียนได้ ก็ขึ้นไปทั้งตัว ละอองฝนเล็ก ๆ สีขาวจับเส้นผมอยู่ทั่วหัว และเมื่อยามถูกลมโฉบเพียงแผ่วเบา ก็หนาวลั่น

(คำพิพากษา, 2561, น. 199)

จากตัวอย่างได้แสดงให้เห็นว่า การเดินทางในชนบทยากลำบาก เนื่องจากทางเดินเป็นดิน ยังไม่มีถนนลาดยาง ไม่มีรถ นักเรียนต้องเดินทางไปเรียนหนังสือด้วยเท้าเปล่า พวกเขาจะต้องประสบปัญหามากขึ้นในช่วงที่ฝนตกหนัก นักเรียนบางคนไม่มีเสื้อกันฝน ทำให้เสื้อผ้าเปียกชุ่ม เผชิญกับความหนาว และเสี่ยงต่อการเจ็บป่วย เนื่องจากฐานะทางบ้านยากจน ต้องช่วยเหลือตัวเองในการเอาตัวรอดจากปัญหาดังกล่าวด้วยการเดินหลบฝนตามโคนต้นมะพร้าว สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตเกี่ยวกับการเดินทางของเยาวชนในชนบทสมัยที่การพัฒนายังเข้าไปไม่ถึงว่า ต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรค และใช้ความอดทน ความพยายามที่จะฟันฝ่าปัญหาอุปสรรคดังกล่าวไปได้ นอกจากนี้ยังสะท้อนภาพของความเหลื่อมล้ำระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบท กล่าวคือสังคมได้รับการพัฒนาในหลายด้าน ขณะที่สังคมชนบทขาดการพัฒนา ส่งผลให้เด็กในสังคมชนบทขาดโอกาสในการเข้าถึงปัจจัยพื้นฐานทางสังคม เช่น การคมนาคมที่สะดวกสบาย เป็นต้น

1.3 การแต่งกาย นวนิยายคำพิพากษา ได้กล่าวถึงการแต่งกายของตัวละครเอกชื่อ พิก นักการภารโรง ผู้มีหน้าที่ดูแลทำความสะอาดของโรงเรียนแห่งหนึ่งในชนบทในขณะที่กำลังนอน ดังตัวอย่าง

พิกยังนอนหลับสบาย เขาอนตะแคง คุดคู้ หันหน้าออกนอกแคร่ มือทั้งสองซุกอยู่ระหว่างเข่า น้ำลายไหลยืดออกจากปากที่เขยอน้อย ๆ ย้อยลงหมอนลีเลื่องเปียกเป็นวง เสื้อสีขาวที่สวมใส่ตั้งแต่วันวานยับยู่ยี่ มีรอยเปื้อนบางแห่ง กางเกงสีาก็หดสั้นขึ้น เมื่อเข่างอ ผ้าห่มลีเลื่องหม่นแอบหนีกองอยู่ปลายเตียง

(คำพิพากษา, 2561, น. 159)

จากตัวอย่างได้แสดงให้เห็นว่า การแต่งกายของฟัก จะเป็นไปตามฐานะทางการเงินของเขา เนื่องจากฟักเป็นคนใช้แรงงาน ดังนั้น เสื้อผ้าที่เขาสวมใส่ รวมถึงเครื่องนอนของเขาจึงมีราคาถูก เหมาะสมกับฐานะทางการเงินของตน เก่าและผ่านการใช้งานมานาน เนื่องจากเขามีฐานะยากจน สิ่งใดที่ยังพอใช้ได้อยู่ เช่น เสื้อผ้าและที่นอนเขาก็ยังจำเป็นต้องใช้ต่อไป เพื่อประหยัดเงินไว้ใช้ในสิ่งที่จำเป็นกว่า

นอกจากนี้ นวนิยายคำพิพากษา ได้กล่าวถึงการแต่งกายของฟักที่เกิดจากพฤติกรรมที่ไม่ดี คือการติดสุรา ของเขาไว้อีก ดังตัวอย่าง

บางวันเมาหลับก็ไม่ได้กินข้าว มุ้งหมอนที่หลับนอน เมื่อก่อนเคยเอาไปซักรีดตากแดด เดี่ยวนี้กลับเหม็นอับดำคล้ำตามเวลาที่ผ่านไป เสื้อแสงที่สวมใส่มียอซักรีดขึ้นอยู่เต็มหลัง คอเสื้อดำคล้ำด้วยเหงื่อไคล เขายังคงใส่มันได้ไม่ทุกซักรีด

(คำพิพากษา, 2561, น. 168)

จากตัวอย่างได้แสดงให้เห็นว่า การแต่งกายของฟักเกิดจากพฤติกรรมของตัวเองที่ชอบดื่มสุราจนติด ทำให้มีเงินมาและขาดสติ ไม่สนใจสิ่งรอบตัวเอง แม้กระทั่งอาหาร เสื้อผ้า เครื่องนอน ไม่สนใจที่จะทำความสะอาดร่างกายและสิ่งอื่น ๆ ส่งผลเสียต่อคุณภาพของชีวิต และแสดงให้เห็นว่า การที่คนชนบทไทยบางคนประสบกับความยากจน ขาดแคลนปัจจัยยังชีพและเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มาจากความประพฤติที่ไม่ดีของเขาเอง เห็นได้จากกรณีของฟักที่ติดสุรา เงินทองที่หามาได้ก็หมดไปกับการซื้อสุรามาดื่มจนขาดสติ ไม่ใส่ใจแม้กระทั่งตัวเองและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบกาย ส่งผลให้เขามีคุณภาพชีวิตที่ย่ำแย่และประสบกับความยากจนและขาดแคลนซ้ำซาก

1.4 อาหารการกิน อาหารการกินเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิต นวนิยายคำพิพากษา ได้กล่าวถึงอาหารการกินของคนในชนบทไทยไว้ไม่มากนัก อาหารการกินที่กล่าวถึงจะเป็นไปตามฐานะทางการเงินและสิ่งที่มีอยู่ในชนบท ดังตัวอย่างที่สัปเหร่อไซ้ได้กล่าวกับฟักว่า

นั่งเข้าไปกินข้าวก่อน เดี่ยวจะลงมาคุยกับเอ็ง แยกเดินขึ้นบ้าน ทิ้งให้ฟักจมอยู่กับขวดเหล้า ตะเกียงรั้ว ขามต้มโคล้งที่เหลือติดกัน มองเห็นก้างปลาและหอมแดง

(คำพิพากษา, 2561, น. 216-217)

จากตัวอย่างได้แสดงให้เห็นว่า อาหารการกินของคนในชนบทไทยจะเป็นไปตามฐานะทางการเงิน อุปนิสัยพฤติกรรม และความชื่นชอบของแต่ละบุคคล ซึ่งอาหารการกินส่วนใหญ่จะเรียบง่าย ประุงด้วยวัตถุดิบที่ปลูกและเลี้ยงไว้ หรือวัตถุดิบทางธรรมชาติที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นอย่าง เช่น ปลา เป็นต้น

สรุปได้ว่า นวนิยายรางวัลซีไรต์ เรื่อง คำพิพากษาได้สะท้อนภาพวิถีชีวิตของคนในชนบทไทยไว้อย่างเด่นชัด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกันตามฐานะทางการเงินของแต่ละคน ด้านการเดินทางที่มีความยากลำบาก ขาดการพัฒนา ด้านการแต่งกายตามฐานะทางการเงินและอุปนิสัยของแต่ละคน และด้านอาหารการกินที่เรียบง่าย อาศัยวัตถุดิบจากธรรมชาติหรือที่ปลูกและเลี้ยงไว้ในท้องถิ่น

2. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม คุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้องเหมาะสมตามพื้นฐานของความดีงามในจิตใจของแต่ละคน นวนิยาย เรื่อง คำพิพากษาได้สะท้อนภาพสังคมชนบทไทย

ด้านคุณธรรมและจริยธรรมที่เด่นชัดไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ความเห็นอกเห็นใจ ความมีน้ำใจ ความอดทน และความกตัญญู ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ความเห็นอกเห็นใจ ความเห็นอกเห็นใจเป็นจริยธรรมพื้นฐานที่จำเป็นยิ่งต่อสังคม เนื่องจากคุณธรรมข้อนี้จะก่อให้เกิดความรัก ความสงสาร และการช่วยเหลือกัน เนื่องจากคนในสังคมมีต้นทุนชีวิตที่ต่างกัน มีทั้งคนรวย คนจน คนที่ประสบกับความทุกข์ และคนที่ตกทุกข์ได้ยากอยู่ร่วมกัน

นวนิยาย เรื่อง คำพิพากษา ได้สะท้อนถึงคุณธรรมจริยธรรมข้อนี้ผ่านบทสนทนาระหว่างหลวงพ่อกับสัปเหร่อ ไซ้ที่กล่าวถึงช่างฟูกับลูกมาขออาศัยอยู่ที่วัด เนื่องจากไม่มีบ้านอยู่ หลวงพ่อบุญญาตให้อยู่และให้หมุ้งหมอนใหม่ไปกางนอนที่โรงลิเก ดังตัวอย่าง

สัปเหร่อไซ้จำได้ว่าคนได้พูดกับหลวงพ่อกว่า “จะไว้ใจได้หรือครับหลวงพ่อ เรา
ไม่รู้จักห้วนนอนปลายตีนเขา”... แก่ได้ถามคำถามทำนองนี้หลังจากที่ไอ้พุ่มลูกลงกุฏิไป
แล้ว...หลวงพ่อก็ได้ตอบว่า “หมาแมวที่คนเขาเอามาปล่อยวัด เรายังเลี้ยงเอาไว้ได้ นี่คน
ด้วยกันแท้ ๆ เขามาขอที่พึ่ง เราจะไม่รับเชียวรี”...สัปเหร่อยังจำคำพูดของหลวงพ่อดี

(คำพิพากษา, 2561, น. 136-137)

จากตัวอย่างได้แสดงให้เห็นว่า คนในชนบทไทยโดยเฉพาะพระสงฆ์ ผู้ที่เป็นต้นแบบของคุณธรรมและจริยธรรม จะมีความเห็นอกเห็นใจในความยากลำบากของเพื่อนมนุษย์ เมื่อเห็นผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก ไม่อาจทนนิ่งได้ ต้องยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือเท่าที่สามารถทำได้ แม้ว่าคนที่ตนช่วยเหลือจะเป็นคนแปลกหน้า ไม่รู้จักกันมาก่อน นอกจากจะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกันแล้วยังสงเคราะห์อนุเคราะห์สัตว์ที่คนนำมาปล่อยอีกด้วย นอกจากนี้ ความเห็นอกเห็นใจยังเป็นจริยธรรมที่ช่วยให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันแบบร่วมทุกข์ร่วมสุข มีการใช้เหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ไม่แล้งน้ำใจต่อกันอีกด้วย

2.2 ความมีน้ำใจ ความมีน้ำใจเป็นคุณธรรมและจริยธรรมที่ประสานใจระหว่างผู้ให้ความช่วยเหลือกับผู้รับความช่วยเหลือให้แนบสนิทชิดใกล้ เสมือนหนึ่งญาติมิตรที่ใกล้ชิด เป็นคุณธรรมที่สำคัญยิ่งที่จะช่วยให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข โดยไม่มีใครถูกทอดทิ้งให้อยู่กับความทุกข์ยากลำบากเพียงลำพัง

นวนิยายคำพิพากษาได้กล่าวถึงสัปเหร่อไซ้ ผู้ทำหน้าที่เผาศพว่า การที่เขาได้พบกับความตายและทำหน้าที่เกี่ยวกับศพบ่อยครั้งจนเกิดความเคยชิน แค่อี้อาเป็นหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบและทำอย่างเต็มที่ก็พอ แต่พอสัปเหร่อไซ้มาเจอกับงานศพของคนยากจน อนาคตไร้ญาติพี่น้อง มีเพียงลูกคนเดียวที่ร่วมงาน ทำให้เขารู้สึกหดหู่ใจและเกิดความสงสารมากกว่าปกติ ดังตัวอย่าง

สัปเหร่อไซ้ยืนมองคูฟูกอยู่ห่าง ๆ แก่รู้ดีว่าควรปล่อยมันลักพัก ปล่อยมันเท่าที่มัน
อยากระบาย ว่ากันตามเป็นจริงแล้วแกเองไม่เคยรู้สึกเศร้าสลดกับงานศพที่ผ่านๆ มา
มันเป็นเพียงหน้าที่ หน้าที่ที่จะต้องทำให้เสร็จสิ้นลงเท่านั้น แต่ครั้งนี้...แกพลอยรู้สึกหดหู่
ไปกับฟักด้วย เป็นงานศพที่น่าสมเพชอะไรอย่างนี้ แก่ไม่เคยคิดเลยว่าจะมีงานศพเช่นนี้
เกิดขึ้น ศพคนจน ๆ ศพคนเล็ก ๆ ถึงจะไม่มีคนมาร่วมมากมายเช่นงานศพของคนใหญ่โต

แต่ก็ยังพอมีคนมาร่วมงาน ญาติพี่น้องมาช่วยบ้าง แต่นี่....งานเผาไอ้พุ้นี่ อย่างกับไม่ใช่
งานเผาศพคน - ไอ้ฟักเอ๊ยกูไม่รู้จะช่วยมึงได้อย่างไร

(คำพิพากษา, 2561, น. 143)

จากตัวอย่างได้แสดงให้เห็นว่า ค่านิยมในการนับถือและการมองคุณค่าของคนตามฐานะนั้นไม่ใช่เกิดขึ้นกับทุกคน ยังมีคนอีกจำนวนมากที่มองว่ามนุษย์ทุกคนมีคุณค่าคือความเป็นมนุษย์เหมือนกัน อย่างเช่นสัปเหร่อไอ้ แม้จะมีฐานะยากจน ทำอาชีพที่คนส่วนใหญ่ปฏิเสธ แต่มีความรู้สึกสงสาร เห็นอกเห็นใจ พร้อมกับให้การช่วยเหลือทำพิธีศพทุกขั้นตอนให้กับพู่โดยไม่รังเกียจอย่าง ไม่แตกต่างไปจากขั้นตอนของพิธีศพของคนร่ำรวย แม้จะไม่ได้ค่าตอบแทนก็ตาม สะท้อนให้เห็นถึงการมีน้ำใจต่อเพื่อนมนุษย์ในวาระสุดท้ายของชีวิต แต่ในขณะเดียวกันก็สะท้อนให้เห็นถึงสาเหตุที่ชาวบ้านไม่ยอมมาร่วมงานศพของฟัก คือ การเข้าใจคิดว่าฟักมีอะไรกับภรรยาใหม่ของพ่อซึ่งมีศักดิ์เป็นแม่เลี้ยงของตัวเองจึงพากันรังเกียจ ทั้งที่เรื่องดังกล่าวไม่เป็นความจริง แม้ฟักจะเอ่ยปากเชิญชวนให้มาร่วมงานศพของตนก็ตาม กรณีดังกล่าวเป็นการพิพากษาคนอื่นจากภาพที่เห็นหรือความคิดว่าฟักมีพฤติกรรมเช่นนั้นจริง โดยไม่ตรวจสอบว่าเป็นจริงหรือไม่ ไม่ใช่เกิดการไม่มีน้ำใจของชาวบ้าน

นวนิยาย เรื่อง คำพิพากษา ได้กล่าวถึงหลังงานศพของพ่อ ฟักเริ่มติดเหล้า สุขภาพแยลงเรื่อย ๆ หลวงพ่อได้รับเข้ามาตักเตือนให้ฟักเลิกดื่มเหล้า กลับมาประพฤติตนเป็นคนดีเหมือนเมื่อก่อน ดังตัวอย่าง

ข้าดูเอ็งอยู่นานแล้ว นึกว่าเอ็งคงรู้ชั่วรู้ดีบ้าง ถึงปล่อยไม่ตักเตือน นึกว่าสักพักคงเลิกไปเอง แต่นี่เอ็งยังเดินต่ำลงทุกวัน ๆ เดียวนี้ดูกระຈกบ้างหรือเปล่า เห็นบ้างมั้ยะละว่าตัวเอ็งนะแก่งขนาดไหน ดูยังกะคนอายุสักห้าสิบ เหล้ายานั้นไม่ใช่ของดีหรือกเชื่อข้าเถอะ ถ้าเป็นของดีแล้วพระพุทธองค์ท่านคงไม่บัญญัติขึ้นมาห้ามหรือ.....

(คำพิพากษา, 2561, น. 179)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนในชนบทโดยเฉพาะพระสงฆ์ ผู้นำทางจิตวิญญาณของคนในสังคม เมื่อพบคนใดคนหนึ่งคนหนึ่งในสังคมที่ตนอาศัยมีปัญหา จะรีบเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ให้แนวทางในการแก้ไขปัญหา หรือตักเตือนเพื่อให้เลิกพฤติกรรมที่สร้างปัญหาด้วยความรัก ความสงสาร เนื่องจากพระสงฆ์เป็นบุคคลที่ได้รับความศรัทธา เคารพนับถือจากคนในสังคมจึงสามารถให้การอบรมสั่งสอนคนในสังคมได้อย่างดี

2.3 ความอดทน ความอดทนเป็นคุณธรรมที่สำคัญยิ่งในการดำเนินชีวิตประจำวัน เนื่องจาก ทุกคนจะต้องเผชิญกับปัญหา อุปสรรคในชีวิตอยู่เป็นประจำ ความอดทนเป็นคุณธรรมข้อหนึ่งที่จะช่วยให้มนุษย์ผ่านพ้นปัญหา อุปสรรค และประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ความอดทนโดยสรุปมี 2 ลักษณะ คือ ความอดทนต่อสิ่งภายนอก เช่น ความยากลำบากในการทำงาน และความอดทนต่ออารมณ์ภายใน เช่น ความโกรธ เป็นต้น

นวนิยาย เรื่อง คำพิพากษา ได้สะท้อนถึงความอดทนผ่านตัวละครเอกของเรื่อง คือฟัก ผู้ที่กำพร้าแม่ ไม่มีบ้านอยู่ ต้องอาศัยอยู่ที่วัด มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก ต้องอดทน อดกลั้นต่อสายตาของคนบางคนที่มองว่าตัวเองต่ำต้อย ดังตัวอย่าง

ชีวิตในวัยเด็กวนเวียนอยู่แต่ในวัด ความเป็นอยู่ที่ลำบาก แต่ต้องอดทน อยู่กับพระอยู่กับเพื่อนเด็กผู้ชายด้วยกัน อยู่กับกลิ่นธูป อยู่กับเสียงสวดมนต์ อยู่กับภาพนรก

สวรรค์ ภาพพุทธประวัติ ซึ่งแขวนเรียงรายไว้ใต้ถุนหอสมุดสวนมนต์ สิ่งเหล่านี้เสมือนเป็นอารมณ์หมั่นใจให้อบอุ่น เขาไม่รู้ลึกคร่ำเสียวใจอันใดในการที่ขาดแม่ อาจด้วยว่าไม่เคยมีมาก่อนและเด็กวัดทุกคนก็เอาแม่มานอนที่วัดด้วยไม่ได้จึงคล้ายคลึงกัน เขาไม่ทุกข์ร้อนอันใดที่มีเพียงพ่อ พ่อคนเดียวก็พอแล้ว

(คำพิพากษา, 2561, น. 13-14)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า พักต้องใช้ความอดทนต่อสู้กับชีวิตอย่างมาก เนื่องจากเขาเป็นคนไร้บ้าน ต้องมาอาศัยอยู่กับวัด คอยช่วยเหลือพระสงฆ์สามเณร และช่วยงานต่าง ๆ ภายในวัด เขาเป็นเด็กการพริ้วแม่ ขาดความอบอุ่น มีเพียงแต่พ่อคนเดียว ไม่เหมือนเด็กที่มีครอบครัวที่อบอุ่น อยู่พร้อมหน้าพ่อแม่ มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดี มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีสุขสบาย แต่พักกลับรู้สึกพอใจกับความรักของพ่อ ดังนั้น ชีวิตเด็กด้อยโอกาสอย่างเขาจึงต้องมีความอดทนสูงในการที่จะมีชีวิตอยู่และสร้างฐานะของตนให้ทัดเทียมกับคนอื่น ๆ ในสังคม

นวนิยาย เรื่อง คำพิพากษา ยังได้กล่าวถึงชนบทไทยที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ เนื่องจากการพัฒนายังไม่ทั่วถึงในขณะนั้น แต่พอไฟฟ้าเข้ามาทำให้คุณภาพของพวกเขาเปลี่ยนไป ดังตัวอย่าง

เรื่องของพิกค้อยซาห่างไป ไม่ค่อยมีคนพูดถึงกันมากนัก เรื่องที่ทุกคนพูดคุยกันหนาหูอยู่ในตอนนี้คือเรื่องไฟฟ้าที่กำลังมาถึงตำบล อย่างน้อยก็ช่วยทำให้เรื่องราวของพิกกับแม่เลี้ยงกลายเป็นเรื่องรองลงไป...

พวกเขาต่างเร่งกันช่วยเจ้าหน้าที่ปักเสาซีเมนต์เพื่อให้เสร็จรวดเร็ว ทันอกทันใจที่ร้อนรุ่มรอคอย ยอมเสียสละทุกอย่างทั้งกำลังกายและกำลังเงิน เพื่อให้ได้มาซึ่งความสะดวกสบายในวันข้างหน้า เพื่อความศิวิไลซ์ของตำบล

(คำพิพากษา, 2561, น. 227)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า สังคมชนบทที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา ไม่มีสาธารณูปโภคที่อำนวยความสะดวกอย่างเช่นไฟฟ้า ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของคนในชนบทไม่ดีขึ้นตามมาด้วย พวกเขามีความยากลำบากในการดำเนินชีวิตหลายและต้องใช้ความอดทนในหลายด้าน เช่น การเรียนหนังสือของเด็กนักเรียนในเวลากลางคืนที่ต้องใช้ตะเกียงน้ำมันก๊าดที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอทำการบ้าน ทำให้เสียสายตา การประกอบอาหารในเวลาพลบค่ำ หรือกิจกรรมอย่างอื่นก็ทำไม่สะดวกและไม่ปลอดภัย เนื่องจากไม่มีแสงสว่างเพียงพอ แต่พอเมื่อไฟฟ้าเข้ามาถึงบ้านเรือนของเขาก็ส่งผลให้คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเขาดีขึ้นในหลายด้านเช่นกันด้วย

2.4 ความกตัญญู ความกตัญญู คือ การรู้สึกสำนึกในบุญคุณของคนอื่นที่ได้ทำสิ่งที่ดีงามให้แก่ตน ความกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดีและเป็นคุณธรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งที่คนไทยปลูกฝังให้แก่บุตรหลานของตน

นวนิยาย เรื่อง คำพิพากษา ได้กล่าวถึงความกตัญญูผ่านตัวละครเอกของเรื่อง คือ พัก ที่เห็นพ่อของตนทำงานหนัก หลังจากที่เขาเลิกจากพระมาก็ช่วยพ่อทำงานในโรงเรียน และในเวลาว่างจากงานก็เข้าไปช่วยทำงานที่วัดด้วยความสำนึกในบุญคุณของหลวงพ่อกับพ่อที่คอยช่วยเหลือเขากับพ่อ ดังตัวอย่าง

เขาสึกออกมาอยู่กับพ่อที่กระตือบ ช่วยงานพ่อที่โรงเรียน เมื่อว่างจากงาน ก็มาคอยรับใช้เจ้าอาวาสที่วัด ปีบปวด ชงน้ำร้อนน้ำชาให้ โลกของเขาในตอนนั้นอยู่ระหว่าง

สองสิ่ง คือพ่อกับวัด เมื่อว่างจากสิ่งหนึ่งก็กลับไปหาอีกสิ่งหนึ่ง ฟักไม่เคยนึกอยากไปเที่ยวในตัวจังหวัด เหมือนกับหนุ่ม ๆ รุ่นเดียวกันที่ไปช้อปปิ้งกับหญิงหาเงินท้ายตลาด

(คำพิพากษา, 2561, น. 16)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ความกตัญญู คือการรู้สึกนึกได้ด้วยตัวเองถึงอุปการคุณที่คนอื่นได้ทำให้แก่ตน แล้วเกิดความรู้สึกว่าต้องตอบแทนคุณนั้นที่เรียกว่า กตเวทิต์ หมายถึง การตอบแทนคุณ เห็นได้จากฟักรู้สึกนึกว่า พ่อเป็นผู้ให้กำหนดตน แม้ท่านจะไม่ได้ให้ทุกสิ่งทุกอย่างโดยสมบูรณ์กับตนเหมือนพ่อของคนอื่นที่มีฐานะร่ำรวย แต่ท่านก็เลี้ยงดูตนมาจนเติบโตใหญ่ และหลวงพ่อก็เคยช่วยเหลือ ให้ที่อยู่อาศัย อาหารการกินแก่ตนและพ่อมารตลอด เมื่อเขามีโอกาสจึงรีบเข้าไปช่วยเหลือทำสิ่งต่าง ๆ ให้โดยที่พ่อของตนและหลวงพ่อก็ไม่ได้ขอให้ช่วย แต่เป็นการเข้าไปช่วยด้วยจิตสำนึกในบุญคุณและอยากตอบแทนคุณโดยไม่หวังผลตอบแทน

3. ด้านความเชื่อและประเพณี ภาพสะท้อนด้านความเชื่อและประเพณีที่ปรากฏอย่างเด่นชัดในนวนิยาย เรื่อง คำพิพากษา พบ 2 ประการ ได้แก่ ความเชื่อและการปฏิบัติตามหลักศาสนา และประเพณีในศาสนา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ความเชื่อและการปฏิบัติตามหลักศาสนา ความเชื่อ หมายถึง การยอมรับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นความจริงหรือเป็นสิ่งที่เราไว้ใจ เป็นความรู้สึกยึดมั่น จึงมีการกระทำและปฏิบัติตามความเชื่อ ซึ่งความเชื่อที่ปรากฏอย่างเด่นชัดในนวนิยายเรื่องนี้เป็นความเชื่อในศาสนาพุทธ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.1 ความเชื่อเรื่องกรรม ความเชื่อเรื่องกรรม เป็นคติที่คนไทยรับมาจากศาสนาพุทธที่กล่าวถึงกรรม หมายถึง การกระทำที่เกิดจากความจงใจ ซึ่งจะมีผลตามมาเรียกว่า วิบาก ตามกรรมดีและกรรมชั่วที่แต่ละคนได้กระทำไว้ทั้งในชาติที่แล้วมา ชาตินี้ และจะส่งผลต่อไปยังชาติหน้า ดังสำนวนไทยที่ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

นวนิยาย เรื่อง คำพิพากษา ได้กล่าวถึง ฟัก ไม่ได้ทำร้ายใคร พยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อเป็นคนดี แต่สุดท้าย ถูกคนในสังคมนรังเกียจ เนื่องจากความเข้าใจผิดว่า ฟักมีอะไรกับแม่เลี้ยงของตน ฟักนอนคิดว่า การที่ตนถูกคนในสังคมนรังเกียจเป็นเพราะกรรมเวรที่ตนได้ทำไว้ในชาติที่แล้ว ดังตัวอย่าง

มันเป็นกรรมเป็นเวร

เคยทำเวรกรรมไว้เมื่อใดกันแล้ว ชีวิตนี้เกิดมาปลาสักตัวไม่เคยฆ่า เงินสักเฟื้องไม่เคยลักขโมยใคร ลูกเมียใครก็ไม่เคยไปเสเพลม พุดจาหลอกหลวงไม่เคยเอ่ย สุรายาเมานั้นอย่าว่าแต่กินเลย มองยังไม่อยากมอง ศิลทำข้อนี้อือประพุดติมาตลอด แล้วทำไมเราถึงต้องมารับเวรรับกรรม หรือว่าเป็นมาแต่ปางก่อน...

(คำพิพากษา, 2561, น. 57)

ตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงความเชื่อเรื่องผลกรรมกรรมในอดีต เนื่องจากฟักได้ทบทวนการปฏิบัติตามหลักของศีล 5 ว่าตนไม่ได้ทำผิดศีลข้อไหนเลย แต่เหตุใดคนในสังคมนจึงรังเกียจเขา เมื่อเขาหาสาเหตุของความประพุดติไม่ดีในปัจจุบันไม่ได้จึงสรุปว่า การที่ตนถูกชาวบ้านรังเกียจมาจากกรรมชั่วที่ตนได้เคยทำไว้ในอดีตชาติ โดยเขาไม่ได้โทษว่าเป็นความผิดของคนในสังคมนที่เข้าใจผิดตนไปเองโดยที่ไม่ได้ไต่สวน สอบถาม พิจารณาให้รอบคอบเสียก่อน ซึ่งความ

เชื่อเรื่องกรรมนี้มีอิทธิพลต่อคนที่เชื่อเรื่องกรรมโดยที่เขาจะไม่กล้าคิด ทำ พูดสิ่งที่ไม่ดี ในขณะที่เดียวกันก็จะคิด ทำ พูด แต่สิ่งที่ติดตามคติความเชื่อเรื่องนี้ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

3.1.2 การปฏิบัติตามหลักศาสนา นวนิยายคำพิพากษา ได้กล่าวถึง พัก ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักศีลทั้งห้า ข้อในศาสนาพุทธ แต่ด้วยเหตุบางอย่าง ทำให้เขาปฏิบัติตามศีลห้าไม่ได้บางข้อ แต่ข้อที่เหลือเขายังคงปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ดังตัวอย่าง

พักกลับมายังกระต๊อบ ในหูของเขามีแต่คำของหลวงพ่อดังที่ติดเดือนแฉ่วอยู่ในใจ เขามีศรัทธาในศีลที่เพิ่งรับมาปฏิบัติ ศีลห้าข้อนี้เขาเคยปฏิบัติเป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิตอยู่ก่อนแล้ว ศีลข้อแรกขาดลงเมื่อคราวตีหมาดำตายที่หน้าโรงเรียน ตั้งแต่คราวนั้นก็ไม่เคยขึ้นไปรับใหม่อีกเลย กลับมาต้องละเมิดเสียอีกข้อหนึ่งก็คราวงานศพพ่อที่กินเหล้าเข้าไปแล้วก็กินติดต่อมาเรื่อย ศีลข้อนี้จึงขาดอยู่ตลอดเวลา ยังคงเหลืออยู่สามข้อที่ไม่เคยเสียหาย เขายังไม่เคยลักขโมยของใคร ยังไม่เคยลักลอบได้เสียกับลูกเมียใคร และยังไม่เคยพูดจาปลิ้นปล้อนโกหกกับใคร....

(คำพิพากษา, 2561, น. 180-181)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ศีลห้าเป็นข้อปฏิบัติพื้นฐานของชาวพุทธและมีความจำเป็นยิ่งต่อสังคม เพราะศีลห้าจะช่วยให้ทุกคนใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ไม่มีความขัดแย้งกัน ส่งผลให้เกิดสันติภาพต่อสังคม เนื่องจากศีลห้าเป็นหลักควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ สอนให้คนไม่ละเมิดและเคารพสิทธิ์ในชีวิต ทรัพย์สิน คู่ครอง ข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริงของผู้อื่น และไม่ทำร้ายตัวเองด้วยการดื่มและเสพสิ่งมีนเมา แต่ด้วยสาเหตุบางประการที่ทำให้ชาวพุทธบางคน เช่น พัก ไม่อาจปฏิบัติตามตนตามศีลบางข้อได้ เพราะถูกกิเลสครอบงำ เช่น ความโกรธทำให้ทำร้ายสัตว์ถึงแก่ชีวิต ความขลาด ขาดสติปัญญาทำให้พักดื่มสุราจนติด มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และถูกคนในสังคมรังเกียจ เพราะการละเมิดศีลห้าบางข้อนั่นเอง

สรุปได้ว่า ความเชื่อเรื่องกรรมและการปฏิบัติตนตามหลักศีลห้าเป็นความเชื่อและหลักปฏิบัติพื้นฐานที่ชาวพุทธส่วนใหญ่ในสังคมไทยยังเชื่อและปฏิบัติตาม ซึ่งถือว่าเป็นรากฐานทางศีลธรรมของสังคมที่มีส่วนช่วยให้คนในสังคมใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขที่ผู้แตงนวนิยายเรื่องคำพิพากษานำมาสื่อผ่านตัวละครในเรื่องเพื่อแสดงให้เห็นถึงผลดีของความเชื่อเรื่องกรรมและการปฏิบัติตนตามหลักศีลห้า และขณะเดียวกันก็สะท้อนให้เห็นถึงผลเสียของความไม่เชื่อเรื่องกรรมและการไม่ปฏิบัติตนตามหลักของศีลห้าที่มีส่งผลต่อชีวิตและสังคมหลายด้าน

3.2 ประเพณี ประเพณี เป็นกิจกรรมที่บรรพบุรุษของแต่ละสังคมได้รังสรรค์ไว้และได้สืบทอดจากอดีตจนถึงปัจจุบัน มีความสำคัญต่อสังคมที่บุตรหลานควรอนุรักษ์และสืบทอดต่อไป ในนวนิยาย เรื่อง คำพิพากษา ได้สะท้อนภาพด้านประเพณีที่เนื่องด้วยพุทธศาสนาไว้อย่างเด่นชัด 2 ประการ คือ ประเพณีงานบวชและประเพณีงานศพตั้งรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.1 ประเพณีงานบวช การบวชเป็นประเพณีหนึ่งในศาสนาพุทธที่สืบทอดต่อมายาวนาน คติโบราณไทยถือกันว่า ชายไทยที่นับถือศาสนาพุทธเมื่ออายุ 20 ปีบริบูรณ์จะต้องบวชเป็นพระภิกษุ ชาวไทยพุทธถือว่าการบวชพระจะทำให้บิดามารดา เครือญาติ และคนร่วมงานได้บุญได้ขึ้นสวรรค์ ประเพณีการบวชพระมีหลายขั้นตอน และการ

จัดพิธีก็มีความแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่นของประเทศไทย และตามฐานะของผู้ที่เป็นเจ้าภาพงานบวช ยิ่งผู้ที่บวชมีฐานะดีมากเท่าไร การจัดงานบวชก็มีความใหญ่โตมากเท่านั้น

นวนิยาย เรื่อง คำพิพากษา ได้กล่าวถึง ฟัก ยืนดูพิธีบวชพระ เพราะฟักมีความเชื่อเหมือนคนไทยส่วนใหญ่ว่า เกิดเป็นผู้ชาย สมควรจะได้บวชพระจึงจะถูกต้องตามประเพณีโบราณ แต่น่าเสียดายที่เขาไม่มีโอกาสเช่นนั้น ดังตัวอย่าง

ยามเช้าวันเสาร์ - อาทิตย์ถ้ามีงานบวช ฟักมักจะไปยืนดูขบวนแห่แหวนาควนรอบโบสถ์ เขายืนอยู่นอกกำแพงมองดูริ้วขบวนเคลื่อนผ่านไป มองดูหญิงชายกรีดกรายรำยรำตามจังหวะกลองยาว ดูเด็กหญิงตัวเล็ก ๆ แต่งชุดไทยหลากสี เขียนคิ้วทาปาก เสียงไล่ขึ้นไปถึงวัยสาว ถือกรวยเทียนเดินผ่าน พ่อภาคซีคือเพื่อนฝูง ตัวพ่อภาคห่อหุ้มด้วยเสื้อคลุม บางสีชาวขลิบทองลวดลายงาม นุ่งขาวห่มขาวอยู่ภายในมือพนมถือดอกบัวและธูปเทียน พ่อสะพานบุตร แบทตาลปัตร แม่เดินอุ้มผ้าไตร พวกพี่น้อง คนแก่คนเฒ่า คนรู้จักเดินถือของถวายพระอันดับ เครื่องของใช้ของพระใหม่ กาน้ำ ปั่นนำชาชั้น สบู่ หมอน ผ้าห่ม ฯลฯ ร่วมด้วยผู้คนในตำบล รวมเป็นขบวนแห่ที่เนืองแน่น จนหัวขบวนแห่จะเดินบรรจบกับท้ายขบวน

(คำพิพากษา, 2561, น. 106-107)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงริ้วขบวนแห่แหวนาคเข้าโบสถ์ที่แสดงให้เห็นผู้คนที่ร่วมขบวนและการทำหน้าที่ในการมีส่วนร่วมกับการบวชหลายอย่าง สะท้อนให้เห็นว่า งานบวชเป็นงานที่สำคัญต่อทั้งครอบครัวและสังคม ญาติพี่น้องที่มาร่วมงาน บรรยากาศของงานเต็มไปด้วยความสนุกสนานที่สะท้อนถึงอุปนิสัยของคนไทย ทุกคนต่างมีความสุข มีความอิมเอิบใจ เพราะคนไทยพุทธเชื่อว่า การบวชจะทำให้ตัวผู้บวช พ่อแม่ รวมถึงผู้ที่เข้าร่วมงานได้รับบุญ เพราะผู้บวชจะได้รับการฝึกฝน อบรมให้เป็นคนดี ได้เรียนรู้หลักธรรมคำสอนที่เป็นหลักการดำเนินชีวิตที่ดีงาม และเป็นการจรจรศาสนาพุทธให้คงอยู่ต่อไป ดังนั้น คนไทยพุทธจึงได้สืบสานประเพณีการบวชต่อกันมาจนถึงทุกวันนี้

3.2.2 ประเพณีงานศพ ชาวไทยพุทธถือว่าการตายเป็นการสิ้นสุดลงของชีวิตปัจจุบัน แต่ชีวิตยังไม่จบสิ้นที่ความตาย ยังต้องเกิดตายอีกต่อไป หากบุคคลนั้นยังไม่สิ้นกิเลส และเมื่อมีผู้เสียชีวิตก็จะต้องมีการจัดพิธีศพตามขนบธรรมเนียม ประเพณี การจัดงานศพนั้นจะมีความแตกต่างกันไปตามสถานะของผู้ตายและฐานะของญาติที่เป็นเจ้าภาพ ส่วนขั้นตอนของงานศพก็จะขึ้นอยู่กับประเพณีของแต่ละท้องถิ่นของประเทศไทย

นวนิยาย เรื่อง คำพิพากษา ได้กล่าวถึงก้านน้อยที่ได้จัดงานศพให้พ่อ ก้านน้อยเป็นคนที่มีฐานะจึงจัดงานอย่างยิ่งใหญ่ เลี้ยงแขกมากมาย มีมิโหรสพ มีการจุดดอกไม้ไฟ ผู้ที่มาร่วมงานทุกคนแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ดังตัวอย่าง

วันนั้นเป็นงานเผาศพพ่อของก้านน้อย...

ผู้คนหญิงชายมารวมกันที่วัดอย่างหนาแน่น พวกผู้หญิงส่วนใหญ่ใส่เสื้อดำผ้าถุงดำ มีส่วนน้อยใส่เสื้อขาว พวกผู้ชายสวมเสื้อขาวกางเกงดำ มีผ้าพันคอลูกเสือชาวบ้านสวมใส่ไว้เกือบทุกคน แม้แต่ย่าอ่อน ยายอ่อน ปู่โต๊ะก็มีสวมกับเขาด้วยเหมือนกัน บางคน

จึงลูกหลานมาด้วย มากันหมดแทบทุกหลังคาเรือนก็ว่าได้ มาเพื่อร่วมเผาศพพ่อของ
 กำนันยอม กำนันนั้นในหน้าที่ก็เป็นใหญ่อยู่แล้วในตำบล ยังควบตำแหน่งประธานรุ่น
 ลูกเสือชาวบ้านเข้าไปด้วย สร้างความนับถือมากล้นชั้นมาอีก

(คำพิพากษา, 2561, น. 89)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงลักษณะของการจัดงานศพของผู้ที่มีฐานะ มีหน้าตาทางสังคมหลายอย่างเช่น งาน
 ศพในชนบทไทยหลายท้องที่นิยมจัดที่วัด มีการจัดเลี้ยงอาหารคนที่รู้จักกันมาร่วมงานศพเพื่อแสดงความอาลัย การ
 แต่งกายในงานศพของคนไทยนิยมใส่ชุดดำหรือขาวดำ ถือว่าเป็นให้เกียรติกับคนที่เสียชีวิตและเจ้าของงานด้วย และ
 จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการจัดงานศพของชาวพุทธคือ การทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่วิญญาณของผู้ตายตามคติความ
 เชื่อเรื่องเวียนว่ายตายเกิดและการทำบุญในศาสนาพุทธว่า ผลบุญที่ญาติพี่น้องร่วมกันจัดงานศพจะส่งผลให้วิญญาณ
 ของผู้ตามไปสู่สุคติภพหรือสรวงสวรรค์

นวนิยาย เรื่อง คำพิพากษา ยังได้กล่าวถึงงานศพของฟู พ่อของฟักที่มีฐานะยากจน ไม่มีสถานะทางสังคมที่จัด
 อย่างง่าย ๆ และไม่มีชาวบ้านคนใดไปร่วมงานศพ เนื่องจากชาวบ้านเข้าใจฟักผิดว่า ฟักมีอะไรกับแม่เลี้ยงของ
 ตนจึงพากันรังเกียจ และไม่ยอมมาร่วมงานศพพ่อของฟัก ดังตัวอย่าง

พระชกแถวเดินถือตาลปัตรลงมาแล้ว แน่นนอนว่าไม่มีใครมาร่วมงานศพครั้งนี้ ฟัก
 ให้นึกสงสัยว่าถ้าพระชกนิมนต์ได้จะมีพระลงศาลาหรือเปล่านั้น เป็นครั้งแรกของพระที่
 ต้องสวดศพที่เจียบเหงาโดยปราศจากชาวบ้านที่นั่งฟัง นอกจากฟักและสับเหร้อ เป็น
 บรรยากาศที่ระอกรระอ่วนใจ ทั้งผู้ฟังและพระที่สวด ในขณะที่บทสวดกำลังดั่งอยู่นั้น...

(คำพิพากษา, 2561, น. 140)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงบรรยากาศที่เจียบเหงาของงานศพของคนที่มีฐานะยากจน ไม่มีสถานะทางสังคม
 ที่เป็นไปอย่างเรียบง่าย ไม่มีขึ้นตอนมากมาย และใหญ่โตเหมือนกับงานศพของคนรวยหรือคนที่มีสถานะทางสังคม
 ประกอบกับชาวบ้านเข้าใจฟักผิดว่า ลักลอบได้เสียกับแม่เลี้ยงของตนโดยไม่ไต่สวน หาความจริงแล้วพากันรังเกียจฟัก
 และไม่ยอมมาร่วมงานศพพ่อของฟัก มีเพียงฟักกับสับเหร้อไขเท่านั้นที่ช่วยกันประกอบพิธีเผาศพจนสำเร็จ แม้ว่า
 บรรยากาศของงานศพกรณีดังกล่าวจะแตกต่างกับงานศพทั่วไปก็ตาม แต่ก็มีจุดประสงค์เดียวกันคือการอุทิศส่วนกุศล
 ให้แก่ผู้เสียชีวิตเพื่อให้ดวงวิญญาณของผู้ตายไปสู่ภพภูมิที่ดีตามความเชื่อ และยังเป็นการแสดงออกถึงความกตัญญู
 ของบุตร หลาน ญาติพี่น้องที่ทำให้แก่ผู้ตายเหมือนกัน

สรุปได้ว่า นวนิยายเรื่องคำพิพากษาได้สะท้อนภาพของสังคมชนบทไทยด้านความเชื่อและประเพณีที่เด่นชัดไว้
 2 ประการ ได้แก่ ความเชื่อและการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาพุทธผ่านความเชื่อเรื่องกรรมและการรักษาศีลห้าที่มุ่ง
 ควบคุมพฤติกรรมให้คนละชั่ว ทำความดี และประเพณีที่เนื่องด้วยศาสนาพุทธ คือ ประเพณีการบวชพระที่มุ่งให้ผู้บวช
 ได้รับการฝึกฝนอบรมตามหลักพระธรรมวินัยสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทำให้ผู้มีส่วนร่วมทุกคนได้บุญ และประเพณี
 งานศพที่มุ่งเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ดวงวิญญาณของผู้ตายไปสู่สรวงสวรรค์ที่มีความแตกต่างกันไปตามสถานะของผู้ตาย
 และฐานะของญาติพี่น้องที่เป็นเจ้าภาพ

ผลการวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดชี้ให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของนวนิยาย เรื่อง คำพิพากษาที่ผู้แต่งได้นำมาเป็นเครื่องมือสะท้อนภาพสังคมทั้งในด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชนบทไทยที่มีความแตกต่างกันไปตามฐานะทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางสังคมทั้งด้านที่อยู่อาศัย การเดินทาง การแต่งกาย อาหาร การกิน ปัญหา อุปสรรคของชีวิต และสังคมที่แต่ละคนประสบไม่เหมือนกัน รวมถึงคุณธรรมจริยธรรมที่สั่งสมที่สร้างเสริมให้ชาวชนบทมีนิสัยเห็นอกเห็นใจ มีน้ำใจต่อกัน มีความอดทน และกตัญญูต่อผู้ที่มีพระคุณ อีกทั้งความเชื่อที่เป็นพื้นฐานของคนไทย ได้แก่ ความเชื่อเรื่องกรรม และการปฏิบัติตนตามหลักศีลห้าที่เป็นมาตรฐานความประพฤติของคนให้รู้จักเคารพสิทธิ์ ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น ทุกคนสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข และประเพณีที่งามของคนไทยพุทธ ได้แก่ ประเพณีการบูชาพระและประเพณีงานศพที่มีความแตกต่างกันไปตามสถานะของผู้ตายและฐานะของเจ้าภาพงานศพที่สัมพันธ์กับปัจจัยอื่น ๆ ทางสังคม แต่มีจุดร่วมกันก็คือ ความต้องการบุญกุศลที่เกิดแก่ผู้กระทำเองและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมชนบทไทยในนวนิยายที่ได้รับรางวัลซีไรต์เรื่องคำพิพากษามีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผล คือ ภาพสะท้อนด้านวิถีชีวิตพบว่า ที่อยู่อาศัย การแต่งกาย และอาหารการกินของคนในชนบทไทยจะแตกต่างกันตามฐานะทางเศรษฐกิจ อุปนิสัย และพฤติกรรมของแต่ละคน ด้านการเดินทางที่มีความยากลำบากเนื่องจากถนนหนทางยังไม่ได้รับการพัฒนา ด้านคุณธรรมและจริยธรรมที่พบคือ ความเห็นอกเห็นใจ ความมีน้ำใจที่คนไทยมีให้กันในยามตกทุกข์ได้ยาก ความอดทนที่คนไทยมีต่อสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม และความกตัญญูที่คนไทยมีจิตสำนึกรู้ในบุญคุณของคนอื่นที่ทำการดีงามให้แก่ตนแล้วหาทางตอบแทนคุณโดยไม่หวังผลตอบแทน และด้านความเชื่อและประเพณีที่เนื่องด้วยศาสนาพุทธ คือ ความเชื่อเรื่องกรรมและการปฏิบัติตนตามหลักศีลห้าที่เป็นความเชื่อและหลักปฏิบัติขั้นพื้นฐานของชาวพุทธที่มุ่งฝึกควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ให้ละเว้นชั่ว ทำความดี และประเพณีที่เนื่องด้วยศาสนาพุทธคือประเพณีบูชาพระที่มุ่งให้ผู้ได้บูชาได้รับการฝึกอบรมเป็นคนดี ทำให้ผู้มีส่วนร่วม ทุกคนได้บุญ และประเพณีงานศพที่มุ่งอุทิศกุศลนาวิญญานของผู้ตายสู่สุรวงสวรรค์ สอดคล้องกับแนวคิดของตรีศิลป์ บุญขจร (2542, น. 5-6) ที่กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคมที่เกิดจากประสบการณ์ของผู้เขียน และเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคมที่เกิดขึ้นได้จริง ความเป็นจริงทางสังคมจึงสอดแทรกอยู่ในวรรณกรรม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ LU YANWEI (2562) เรื่อง ภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลเซเวนบุ๊ก อวอร์ด พ.ศ. 2558 - 2560 ที่พบว่า ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมเมืองและชนบทจะมีความแตกต่างกันตามสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ความเชื่อ มีความเชื่อเรื่องการทำความดี มีการทำบุญ การละเว้นไม่ทำสิ่งที่ไม่ดี และประเพณีเกี่ยวกับศาสนาพุทธ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อน ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในสังคมไทยในนวนิยายที่ได้รับรางวัลซีไรต์ เรื่องอื่น ๆ ให้มากกว่านี้ เพื่อให้เห็นถึงภาพสะท้อนสังคมไทย ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาให้กว้างขวางมากกว่า งานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับดุขฎิบัณฑิตเรื่องนี้

2. ควรศึกษาวิเคราะห์การใช้ภาษาในนวนิยายเรื่องคำพิพากษา เช่น การใช้คำ การใช้วลี และการใช้ประโยค เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ชาติ กอบจิตติ. (2561). *คำพิพากษา* (พิมพ์ครั้งที่ 51). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หอน หนังสืออันดับที่ ๔.
- ตรีศิลป์ บุญขจร. (2542). *นวนิยายกับสังคมไทย (2475-2500)* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิทยา ว่องกุล. (2540). *พลาณภาพแห่งวรรณกรรม*. กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้า.
- ยุรฉัตร บุญสนิท. (2554). *วรรณกรรมกับสังคม*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์.
- รื่นฤทัย สัจพันธุ์. (2554). *วรรณคดีศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ธารปัญญา.
- สมเกียรติ รัชฆ์มณี. (2558). *การแตงนวนิยาย*. นนทบุรี: สัมปชัญญะ.
- สังภูมิ ละออ. (2551). *ซีไรต์ไดอารี่*. กรุงเทพมหานคร: ตาตา พับลิเคชั่น.
- LU YANWEI. (2562). *ภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัล“เซเว่นบุ๊คอวอร์ด”พ.ศ. 2558 – 2560* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, สมุทรปราการ.